

Savivaldybių žinios

Nr. 18 (651)

2013 m. birželio 13 d.
Kaina 2,25 Lt
Išėina ketvirtadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Vasara švenčių ritmu žengia per savivaldybes

Gargždai atšventė 760 metų sukaktį, Lazdijuose dešimtą kartą nuvilnijo pasienio fiesta, Birštonas vasaros sezoną pradėjo naujos sanatorijos ir išskirtinio pastato – medinio kurhauzo atidarymu

4,16 p.

Birštono kurhauzą atidarė kurorto merė Nijolė Dirginčienė ir Ministras Pirmininkas Algirdas Butkevičius.

Lazdijų fiestoje Veisiejuose – Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Baltarusijos ir Rusijos vėliavos.

Romo Gurklio nuotr.

Seniūnų asociacijos prezidentas: iš arčiau viskas matoma geriau

Pokalbis su Lietuvos savivaldybių seniūnų asociacijos vadovu Jonu Samoška _____ 7 p.

Iš savivaldybių gyvenimo

Kupiškio jaunimas griovė mitus apie politiką, Radviliškyje domėtasi kultūros paveldo objektų apsauga, Bijotuose įteikta Dionizo Poškos premija, Pirčiupiuose paminėtos 69-osios kaimo tragedijos metinės _____ 11,13 p.

Gyvenimo didžiuosiuose Lietuvos miestuose apžvalga

Labiausiai vargsta panevėžiečiai, geriausia namų ūkių padėtis – Klaipėdoje _____ 15 p.

GARGŽDAI ATŠVENTĖ 760 METŲ SUKAKTĮ

Daiva BELIOKAITĖ

Visą savaitę truko Gargždų miesto 760-ies metų jubiliejiniai renginiai. Pagrindiniai šventės renginiai vyko gegužės 31–birželio 2 dienomis, tačiau jau gegužės 23 d. Gargždų pagrindinėje Klaipėdos gatvėje medžiai pasidabino ryškiomis pavasario spalvomis. Miesto mokyklų moksleiviai Gargždų 760-ųjų metinių proga papuošė medžių kamienus, kurdami šventinę nuotaiką miesto gyventojams ir svečiams.

O tikroji šventė prasidėjo nuo... Katino pabudimo. Gargždai seniai svajojo turėti mažosios architektūros elementą miesto erdvėje. Tik – tai idėjų pritrūkdavo, tai pinigų. Dvejones nutraukė UAB „Mars Lietuva“, miestui padovanojusi nuotaikingą katino skulptūrėlę.

Bendrovės generalinė direktorė Aušra Žemaitienė dėkojo savivaldybei, kad kažkada įsileido investuotojus, o meras Vaclovas Dačkauskas ir Gargždų seniūnas Saulius Bakšinskis – už tai, kad verslo dėka miestas auga, klesti ir gražėja, nes žmonės čia turi darbo. Katiną, kurį kiekvienas gargždiškis turbūt suvoks savaip, bet labiausiai jo poza tinkama traktuoti kaip atbudimo ženklas, sukūrė skulptoriai Sergejus Plotnikovas ir Svajūnas Jurkus, jiems talkino meistras Igoris Rimeika. Labiausiai, žinoma, džiaugėsi vaikai, nedelsdami pripažinę katinėlį kaip savą, brangų ir mielą.

Gegužės 29-osios vakarą miesto fotografų klubas „Gargždai“ gyventojus ir svečius kvietė į parodos „Miestas ir miestiečiai“ atidarymą.

Pačių fotografų žodžiais tariant, šių metų temą padiktavo garbingo miesto jubiliejaus pirmieji skaičiai – 76... Parodos „Miestas ir miestiečiai“ fotografijose įamžinti sidabro gijomis pasipuošę gargždiškiai. Miesto jubiliejaus skaičiai, padiktavę parodos temą, klubo narius paskatino ieškoti ir įamžinti žmones, švenčiančius 76-ąjį gimtadienį ar kitus garbingus jubiliejus. Fotografijose atsiskleidė miestiečiai, kurie ir kūrė šį miestą.

Gegužės 30 d. vyko konferencija „Verslumo skatinimas bendruomenėse. Dabartis ir perspektyvos“, kurią surengė vietos veiklos grupė „Pajūrio kraštas“. Prieš konferenciją Savivaldybės aikštėje bendruomenės išradimai pristatė savo projektus, įgyvendintus pagal vietos veiklos grupės „Pajūrio kraštas“ Klaipėdos rajono kaimo vietovių plėtros strategiją.

Konferencijoje Klaipėdos rajono meras V. Dačkauskas skaitė pranešimą apie savivaldybės ir kaimo bendruomenių partnerystės

stiprinimą ir pažymėjo, kad 2011–2012 m. pasirašytos 23 sutartys su bendruomenėmis ir visuomeninėmis organizacijomis, o savivaldybės indėlis prisidedant prie projektų įgyvendinimo – per 264 tūkst. Lt ir įnašai natūra.

Paklaustas, į kokias tris rajono vietas nusivežtų netikėtą tolimą svečią, meras atsakė: į Judrėnus skaniai pavalgyti kulinarijos paveldo patiekalų, į Utrius – žiemą paslidinėti ir į Šalpėnus – pabūti ir išsimiegoti ten gaminamose jurtose.

„Padedame tiems, kurie patys stengiasi!“ – savivaldybės poziciją bendraujant su vietos bendruomenėmis reziumavo meras.

Įgyvendinant Klaipėdos rajono kaimo vietovių plėtros strategiją, kaimo bendruomenėms iš viso skirta 8 mln. 360 tūkst. Lt, pasirašyta sutarčių už 7,8 mln. Lt. Konferencijoje Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros departamento direktoriaus pavaduotoja Vilma Daugėlienė pristatė vietos bendruomenių iniciatyvų ir jų įgyvendinimo Lietuvoje 2014–2020 m. perspektyvas. VVG „Pajūrio kraštas“ pirmininkė Raimonda Damulienė kalbėjo apie verslo iniciatyvų skatinimą įgyvendinant LEADER priemonę, o Klaipėdos rajono bendruomeninių organizacijų susivienijimo pirmininkė Lijana Simonaitytė-Sinušienė – apie bendruomeninių organizacijų indėlį į Klaipėdos rajono ekonomikos stiprinimą. Savivaldybės tarybos narys, Klaipėdos universiteto doktorantas Egidijus Skarbalius aptarė bendruomenių iniciatyvas savivaldybės strategijos kontekste, o su bendruomenių organizacijų problemomis ir jų sprendimais įgyvendinant versliuos projektus supažindino kaimo bendruomenės „Smilgynai ir kaimynai“ pirmininkė Rasa Petrauskienė ir Lapių bendruomenės centro valdybos narys Gintautas Rusteika. Apie paslaugų diegimą bendruomeninėse organizacijose kalbėjo visuomeninės organizacijos Vėžaičių bendruomenės tarybos pirmininkas Vidmantas Gedvilas ir Judrėnų Stepono Dariaus bendruomenės pirmininkė Vilija Norvilienė.

Smagiausioje – praktinėje konferencijos dalyje buvo pristatyti projektai, susiję su kulinarijos paveldo puoselėjimu. Visi vaišinosi, džiaugėsi puoselėjama bendryste ir puikiomis perspektyvomis.

Vienas iš mokiniams ir jaunimui skirtų Gargždų 760-ojo gimtadienio renginių – moksleivių fotografijos ir vaizdo darbų parodos pristatymas „Skirtingai skirtingai“. Buvo pristatyta meninės fotografijos ir vaizdo darbų kūrimo būrelis paroda. Antroje renginio dalyje, kuri vadinosi „Šypsėnos ilgumo posmai“, mokiniai skaitė

savo kūrybą.

Dar vienas vaikų dovanotas renginys miesto gimtadieniui – Gargždų kultūros centre įrengtas šio centro vaikų dailės studijos ir Vėžaičių dailės klubo „Nomeda“ paroda „Mano miestas“ – iš kartono. Kitą dieną jaunieji dailininkai miestiečius pakvietė pasimatuoti šventinių drabužių. Juos vaikai taip pat „siuvo“ iš kartono ir spalvingai išpiešė. Eksponuoti bemaž 50-ies vaikų darbai.

Daug kam iš gargždiškių ir miesto svečių per visus jubiliejinius renginius atiteko nuotaikingas fotoalbumas „Gargždai“. Albume sugulė ne vien profesionalių fotografų, bet ir kitų gargždiškių ir rajono gyventojų, kurie atsiliepė į kvietimą jas siųsti.

Šis albumas – pirmas, kuriame sudėti visi Gargždų miesto garbės piliečiai. Nuotraukos atspindi šešias temas: praeities aidas dabartyje (sugretinti seni Gargždų vaizdai su dabartiniais), švenčių akimirkos, miesto pasididžiavimas – žinomi, veiklūs, savo darbui atsidavę žmonės, kerintys ir nepakartojami gamtos vaizdai, jaunimas – ateities kūrėjai ir seniūnijos.

Gargždų krašto muziejus pakvietė į du renginius, skirtus Gargždų miesto 760 metų jubiliejui – konferenciją „Gargždų miestui 760 metų“ ir archeologinių radinių iš Gargždų apylinkių parodos pristatymą „Pradžią pradžia“.

Ši konferencija – jau antroji, skirta miesto jubiliejiniams renginiams. Muziejus tęsia tradiciją paminėti ir kitas svarbias Lietuvai datas, todėl pirmoji konferencija buvo skirta taip pat ir Sąjūdžio 25-mečiui, dar viena vyks rudenį ir bus skirta 1863 metų sukilimui.

Su visomis svarbiomis Lietuvai datomis taip pat susiję ir Gargždai – pasienio miestas, aktyvus visų istorinių įvykių dalyvis.

Mero pavadouoja Rūta Cirtautaitė, sveikindama konferencijos dalyvius, pasidžiaugė, kad apskritai Gargžduose sėkmingai gyvuoja dar ne taip seniai įsikūręs Krašto muziejus, kuris ne tik saugo eksponatus ir rengia parodas, bet ir organizuoja daug prasmingų renginių ir atlieka daug naujų tyrimų, kurie pasitarnaus mokslo labui.

Gargždų vardas pirmą kartą paminėtas 1253 m. Kuršo vyskupo žemių dalybos akte. Tačiau archeologai fragmentiškas gyvenvietės užuomazgas datuoja ir ankstesniu laikotarpiu. Tai liudijantiems archeologiniams radiniams nuo pirmųjų mūsų eros metų skirta Gargždų krašto muziejaus paroda „Pradžią pradžia“. Parodoje eksponuojami radiniai atstovauja geležies amžiui.

Gargždų krašto muziejaus direktorė Sigita Bučnytė pristatė naują muziejaus leidinį „Lietuvininkų (klaipėdiškių) portretai“.

Birželio 1-ąją – pagrindinę Gargždų miesto 760-ojo jubiliejaus šventinę dieną, iškilmingai suteiktas Gargždų miesto garbės pilietės vardas Aldonai Vareikienei – ilgametei laikraščio „Banga“ žurnalistei, ne tik rajono istorijos metraštininkei ir žmonių savimonės žadintojai, bet ir buvusiai Sąjūdžio, švenčiančio savo 25-ąjį gimtadienį, iniciatyvinės grupės narei.

Gargždų miesto garbės pilietės vardas suteiktas ilgametei laikraščio „Banga“ žurnalistei Aldonai Vareikienei (centre). Garbės piliečio medalį ir 12 atminimo ženklų nusipelnusiems žmonėms įteikė rajono meras V. Dačkauskas.

Garbės piliečio paskelbimo ir atminimo ženklų nusipelnusiems rajono žmonėms iš kiekvienos seniūnijos ceremonija vyko senosios muzikos ir šokių ansamblio „Banchetto Musicale“ pasirodymo fone. Garbės piliečio medalį ir 12 atminimo ženklų įteikė rajono meras V. Dačkauskas. Garbės pilietę ir visus susirinkusiuosius į šventę sveikino Seimo nariai Agnė Bilotaitė ir Petras Gražulis.

Ylavos miesto mero pavadootojas Andrzejus Lewandowski miesto jubiliejaus proga rajono merui V. Dačkauskui įteikė didelę Ylavos nuotrauką ir linkėjo Gargždams toliau klestėti ir draugauti su Ylava, nes šiemet sukanka 15 metų, kai pasirašyta šių miestų bendradarbiavimo sutartis, ir ketinama ją atnaujinti.

Švente džiaugėsi, visus sveikino ir kvietė į kitus šventinius renginius Gargždų seniūnas Saulius Bakšinskis. O jų tądien tikrai netrūko: šventinės eitynės į Minijos slėnį, seniūnijų ir bendruomenių prisistatymas kiemeliuose, 760 didžkukulių virimo akcija. Šventiniame koncerte koncertavo žinomos Lietuvos grupės, o viską vainikavo fejerverkas, lazerių, putų šelionė ir diskoteka po atviru dangumi.

Sekmadienį nurimusiam mieste Rinkos aikštėje, prie Nepriklausomybės ažuolo, iškilmingai atidengta lenta *Gargždams – 760*. Ši lenta – jau septintoji nuo 1993 m., kai aikštėje buvo pasodintas pats ažuoliukas ir ta proga atidengta atminimo lenta miesto 740 metų jubiliejui. Nuo tada tapo tradicija pačias svarbiausias ne tik rajonui, bet ir Lietuvai datas paženklinėti atminimo lentomis: 1998 m. čia atidengta lenta Lietuvos valstybės atkūrimo 80-mečiui, 2003 m. – Gargždų 750-ajam jubiliejui, o 2009 m. – Lietuvos tūkstantmečiui. Dar viena atminimo lenta ženklina, kad pokariu ant šios aikštės grindinio būdavo sumesti NKVD nužudytų Lietuvos partizanų kūnai.

Šventė prasidėjo nuo... Katino pabudimo. Nuotaikingą katino skulptūrėlę miestui dovanojo UAB „Mars Lietuva“.

SENIŪNIJOS – VIEŠŪJŲ PASLAUGŲ TEIKĖJOS

Algis STRELČIŪNAS

Seimo narys

Gegužės 30 d. Seime buvo pateiktas įstatymo projektas „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio pakeitimo“, kurio teikimui buvo pritarta. Įstatymo projektu siekiama užtikrinti vietos savivaldos įgyvendinimą taip, kaip tai numato Lietuvos Respublikos Konstitucijos 119 str. ir Vietos savivaldos įstatymas. Šiame įstatyme numatyta, kad seniūnijos yra savivaldybės administraciniai struktūriniai teritoriniai padaliniai, kurie užtikrina viešųjų paslaugų teikimą vietos gyventojams. Todėl būtina išsaugoti seniūnijų ir seniūnų veiklą, nes tai yra valstybės įstaigos, esančios arčiausiai žmonių ir geriausiai galinčios administruoti priskirtą teritoriją ir žinoti jos problemas. Taip pat svarbu užtikrinti gyventojams geresnį viešųjų paslaugų prieinamumą arčiau jų gyvenamosios vietos. Įstatymo projekto tikslas – numatyti, kad kiekvie-

noje savivaldybėje būtų mažiausiai viena seniūnija, kuri užtikrintų geresnį viešųjų paslaugų teikimą ir prieinamumą gyventojams ir sudarytų galimybes geriau atstovauti vietos gyventojų interesams.

Šiuo metu ne visose Lietuvos savivaldybėse yra sudarytos seniūnijos, kurių steigimą numato Vietos savivaldos įstatymas. Seniūnijų nėra Klaipėdos, Alytaus, Visagino, Panevėžio ir Neringos miestuose. Nuo šių miestų savivaldybių gyventojai yra nutolę 10–15 km atstumu.

Vienos svarbiausių paslaugų, kurias teikia seniūnijos, tai – prireikus įvertina atskirų šeimų gyvenimo sąlygas bei poreikius ir pateikia savivaldybės administracijai pasiūlymus dėl socialinės paramos reikalingumo, pagal kompetenciją organizuoja vaiko teisių apsaugą, apibendrina gyvenamųjų vietovių bendruomenių atstovų pastabas. Taip pat gyventojai gali seniūnijose deklaruoti gyvenamąją vietą, o seniūnai turi įgaliojimus atlikti kai kuriuos nemokamus notarinius veiksmus.

Gyventojai, kurių gyvenamoji vieta nutolusi nuo savivaldybės centro, ne visada gali nuvykti į reikiamas valstybines institucijas, o tai mažina žmonių galimybes pasinaudoti savo teisėmis ir gauti reikiamą pagalbą. Ypač tai aktualu vyresnio amžiaus žmonėms.

Seniūnijos užtikrina ne tik geresnį viešųjų paslaugų prieinamumą gyventojams, bet ir skatina bendruomeniškumą, telkia gyvenamosios vietovės gyventojus į vieną centrą, palaiko ir gina jų interesus. Be to, seniūnijos organizuoja nemokamus kultūrinius renginius, šventes, susitikimus, kurių taip trūksta gyventojams.

Taigi būtina išlaikyti šią vietos savivaldos struktūrą, nes, pirmiausia, ji įstatymo leidėjo numatyta Vietos savivaldos įstatyme, ir antra, tai yra institucija, reikalinga gyventojams.

„DIDIEJI MIESTAI TURI PEREITI PRIE BIOKURO“

Tai Lietuvos merų susitikime pabrėžė sostinės meras Artūras Zuokas

Sandra TRINKŪNAITĖ-RIMKIENĖ

Vilniaus meras A. Zuokas birželio 10 d. lankėsi Lietuvos merų klube Vyriausybėje, kur pristatė svarbiausius energetikos klausimus ir siūlomus jų sprendimo būdus.

Energetikos ministras Jaroslavas Neverovičius teigiamai įvertino Vilniaus mero pasiūlymus dėl didžiųjų termofikacinių elektrinių konversijos į biokurą ir paminėjo, kad dėl per Suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalą importuojamų dujų daugiau aiškumo bus tik metų pabaigoje.

Meras ragino Vyriausybę suteikti subsidijas didžiosioms termofikacinėms elektrinėms, kad jos pereitų prie biokuro naudojimo kiek galima greičiau. Iki šiol didžiausia galima parama, kurios galėjo tikėtis šilumos tiekimo įmonės, buvo 6 mln. Lt.

Tokia paramos tvarka buvo naudinga mažųjų miestų šilumos ūkiams, bet visiškai neskatino šimtus milijonų litų konversijos į biokurą projektų didžiuosiuose miestuose. Vyriausybė yra užsiminusi, kad naujuoju programavimo laikotarpiu, prasidedančiu 2014 m., numatys didesnes subsidijas didiesiems projektams Lietuvos šilumos ūkyje įgyvendinti.

Vilniaus meras pasiūlė nelaukti 2014 ar 2015 metų, dar šiemet parengti paraiškas subsidijoms gauti ir jau šiemet suteikti Valstybės garantiją nustatyto paramos dydžio sumai, kuri bus suteikta sėkmingai įgyvendinus projektą. Ši garantija leistų jau dabar derėtis su projektus finansuojančiais bankininkais, ir atsirastų daugiau galimybių pritraukti investuotojus.

Atlikus visus šiuos žingsnius konversijos į biokurą projektai galėtų būti baigti dar iki 2016 metų pabaigos. Meras taip pat teigė, kad būtina kuo greičiau pradėti derybas su Latvijos ir Estijos Vyriausybėmis dėl suskystintų gamtinių dujų terminalo statybos. Siekiant veiksmingo bendradarbiavimo turėtų būti įkurta bendra trijų šalių įmonė, suformuota iš sudėtinio investuojančių šalių kapitalo, kuri parduotų dujas vartotojams Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje rinkos sąlygomis. Įmonės patiriamai nuostoliai ar gaunamas pelnas turėtų būti paskirstomas akcininkams proporcingai jų valdomam akcijų skaičiui.

Pagal mero prognozes, iki 2020 metų dujų vartojimas Lietuvoje sumažės mažiausiai trečdaliu. Jei SGD terminalo pastovios sąnaudos bus pridėtos prie dabartinių dujų transportavimo pastoviuoju sąnaudų, dujų tiekimo pastovios sąnaudos, tenkančios vienam suvartotam kubiniam metrui dujų, padidės tris kartus.

Taigi, jeigu pastačius SGD terminalą gamtinės dujos vartojams pabrangs – tai dar labiau motyvuos dujų vartotojus atsakyti dujų vartojimo. Krintant dujų vartojimui likusiems vartotojams dar labiau didės dujų kaina. SGD terminalo sąnaudas pasidalijus tarp trijų valstybių ir iš esmės pavertus šį projektą iš nacionalinio regioniniu – galima būtų tikėtis gamtinių dujų pigimo, o ne brangimo.